

Vejledning om regler for udsætning af fisk, krebs og bløddyr i de ferske vande

Indhold

1. Formål og indhold	side 3
2. Regler for udsætning af fisk m.v.	side 4
2.1 Ferskvandsfiskeriloven	side 4
2.2 Naturbeskyttelsesloven	side 5
2.3 Veterinærlovgivningen	side 7
3. Administration af ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelsesloven	side 8
3.1 Samordning af ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelseslovens regler	side 8
3.2 Administration af ferskvandsfiskeriloven	side 9
3.3 Administration af naturbeskyttelsesloven	side 12
4. Ansøgningsprocedurer	side 15
5. Tilskud til udsætning - fiskeplejeordningen	side 17
Bilag 1	side 20
Bekendtgørelse nr. 572 af 25. juni 1992 om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v.	
Bilag 2	side 23
Bekendtgørelse nr. 1065 af 5. december 1996 om ændring af bekendtgørelse om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v. (udsætning af fisk).	
Som bilag til bekendtgørelsen er optaget: Positivliste. Fortegnelse og udbredelseskort over nutidigt forekommende arter af ferskvandsfisk og krebs i Danmark, der i udsætningsmæssig sammenhæng betragtes som hjemmehørende.	side 24
Bilag 3	side 29
Liste over nutidigt forekommende arter af ferskvandsfisk og krebs i Danmark, der i udsætningsmæssig sammenhæng <i>ikke</i> betragtes som hjemmehørende.	
Bilag 4	side 30
Veterinærlovgivningen: Oversigt over indhold af bekendtgørelse nr. 846 om „afsætning af akvakulturdyr og -produkter indenfor EU samt indførsel heraf fra tredielande“.	

1. Formål og indhold

Formålet med vejledningen er først og fremmest at give miljømyndighederne en samlet fremstilling af regler, kompetencefordeling og procedurer i forbindelse med udsætning af fisk, krebs og bløddyr i de ferske vande.

Det er imidlertid samtidig tilstræbt at gøre vejledningen så bred, at den også kan anvendes af foreninger og enkeltpersoner med interesse for udsætning af fisk i de ferske vande.

Udsætning af fisk, krebs og bløddyr i de ferske vande er primært reguleret af ferskvandsfiskeriloven (lov nr. 330 af 14. maj 1992) og naturbeskyttelsesloven (lov nr. 9 af 3. januar 1992 med senere ændringer).

Afhængig af hvor udsætning finder sted, og hvilke arter der udsættes, kræves der tilladelse efter regler i den ene eller begge love. Det er således nødvendigt at sammenholde reglerne i de to love i hvert enkelt tilfælde. Endvidere er grundlaget for administrationen af sager vedrørende udsætning i de ferske vande, som er omfattet af såvel naturbeskyttelseslovens § 3 som ferskvandsfiskeriloven fastlagt ved bekendtgørelse (bilag 2)

Baggrunden for vejledningen er i øvrigt, at Miljø- og Energiministeriet og Landbrugs- og Fiskeriministeriet i samarbejde har udarbejdet en fortegnelse over, hvilke arter af fisk og storkrebs, der betragtes som hjemmehørende i Danmark, og som derfor ikke kræver tilladelse til udsætning efter naturbeskyttelseslovens § 31.

Udarbejdelsen af fortegnelsen er forudsat i bemærkningerne i forslagene til både ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelsesloven. Fortegnelsen, kaldet „positivlisten“, der er optaget som bilag til bekendtgørelse (bilag 2) har ikke tidligere været offentliggjort. Bemærk, at bløddyr ikke er medtaget i fortegnelsen.

Veterinærlovgivningen regulerer i visse tilfælde overførsel af fisk mellem forskellige vandløbssystemer. Der er også tilfælde, hvor veterinærlovgivningen regulerer overførsel mellem forskellige tilløb til et vandløbssystem og overførsler i opstrømsretning i de enkelte vandløb. Da disse regler ændres løbende, bør ansøgere altid sikre sig Veterinærdirektoratets tilladelse i forbindelse med overførsel af udsætningsmateriale mellem vandsystemer.

Positivliste

Veterinærlovgivning

2. Regler for udsætning af fisk, krebs og bløddyr

2.1 Ferskvandsfiskeriloven

LOVENS FORMÅL

Ferskvandsfiskerilovens formål er at sikre, dels bevaring og ophjælpning af en *alsidig bestand* af naturligt forekommende fisk, krebs og bløddyr, samt dels at give befolkningen mulighed for fiskeri. Hensyn til fiskeriudøvelsen må således ifølge lovens formålsparagraf ikke overskygge de naturmæssige hensyn.

LOVENS OMRÅDE

Ferskvandsfiskerilovens regler om *udsætning* gælder som udgangspunkt i alle ferske vande. Der er dog - med mindre landbrugs- og fiskeriministeren bestemmer andet (§ 1, stk 3 og § 2, stk 2) - tre undtagelser:

Lukkede kunstige vande

- Oversvømmede arealer og kunstigt frembragte ferske vande, der *ikke* indgår som led i eller træder i stedet for dele af et naturligt vandløbssystem.

Isolerede vande med kun én ejer

- Ferske vande, med kun én ejer, der er uden afløb, eller hvis afløb er af en sådan beskaffenhed, at fisk ikke kan passere det. Afgitring vil normalt ikke i sig selv være tilstrækkeligt til, at området er undtaget ferskvandsfiskerilovens bestemmelser.

Dambrug

- Kunstigt anlagte og lovligt bestående dambrug (bortset fra fødekanaler) med behørig afgitring mod andre vande (§ 1, stk 3 og § 2, stk 2 kan dog ikke bringes til at omfatte dambrug).

REGLER FOR UDSÆTNING

Ferskvandsfiskerilovens paragraf 30, stk 2 fastlægger, at "udsætning eller omplantning af fisk, krebs eller bløddyr samt æg og yngel heraf ikke er tilladt, medmindre

- 1) udsætning eller omplantning foretages i overensstemmelse med en af ministeren udarbejdet eller godkendt plan,
- 2) ministerens særlige tilladelse foreligger, eller
- 3) der er afsagt kendelse herom af en landvæsensret".

Det betyder i praksis, at udsætning af fisk i de vande,

der er omfattet af ferskvandsfiskeriloven, altid skal være godkendt af Landbrugs- og Fiskeriministeriet.

SÆRLIGE REGLER FOR KREBS

For udsætning af krebs, herunder æg og yngel, bortset fra den hjemmehørende flodkrebs - der kan udsættes i hele Danmark uden særlig tilladelse - har landbrugs- og fiskeriministeren bestemt (bekendtgørelse nr. 323 af 28. april 1994 om udsætning af krebs i ferske vande), at *udsætning uden særlig tilladelse er forbudt i alle ferske vande* - altså også i isolerede eller kunstige vande, f.eks. have-damme o.l.

Eneste undtagelse fra forbudet er udsætning i kunstigt anlagte og lovligt bestående akvakulturbrug, der er behørigt afgitret mod andre vande, således at spredning af krebs til andre ferske vande er umuliggjort. Det vil i praksis sige, at der kun kan avles fremmede krebsarter i helt isolerede opdrætsanlæg (indesluttede, recirkulerede anlæg, hvor afløbsvandet nedsives).

Krebsepest

Baggrunden for reglerne er, at udsætning af den amerikanske signalkrebs i Danmark kan have alvorlige konsekvenser for den naturligt hjemmehørende flodkrebs, idet signalkrebs kan overføre en svampesygdom, krebsepest, som er dødelig for flodkrebsen, mens signalkrebsen kun i mindre grad påvirkes af sygdommen.

2.2 Naturbeskyttelsesloven

LOVENS FORMÅL

Naturbeskyttelsesloven tilsigter bl.a. at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder.

LOVENS OMRÅDE

Generelle beskyttelse - § 3

Efter § 3 i naturbeskyttelsesloven er alle søer, damme og vandhuller, hvis areal er på over 100 m², og hvor der har udviklet sig et karakteristisk plante- og dyreliv i tilknytning til søen beskyttet.

Beskyttelsen omfatter således både naturligt dannede og menneskeskabte søer, vandhuller og damme, som helt eller delvist er opstået ved eller påvirket af menneskelig indsats.

De vandløb, der er omfattet af beskyttelsen efter § 3, fremgår af den udpegning, der blev foretaget af amtsrådene i midten af 1980'erne og efterfølgende godkendt af miljøministeren. Ca. 28.000 km vandløb er omfattet af beskyttelsesordningen.

Fremmede arter - § 31
Alle vande

Bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 31 om udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark skal forstås bredt som udsætning i naturen i almindelighed. Det er således ikke afgørende, om vandområdet er omfattet af § 3.

Ønsker man eksempelvis at udsætte en fremmed fiskeart i et nygravet vandhul, kræver dette tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31, uanset vandhullets størrelse, og uanset at der endnu ikke har indfundet sig et naturligt plante- og dyreliv i vandhullet.

Almindelig udsætning af guldfisk o.lign. i hoveddamme vil dog ikke kræve tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31.

REGLER FOR UDSÆTNING

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, må der ikke "foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb der af miljø- og energiministeren efter indstilling fra amtsrådet, er udpeget som beskyttede."

Fysiske indgreb

Udsætninger i vandområder beskyttet efter § 3, der forudsætter eller indebærer *fysiske indgreb*, f.eks. i form af gravearbejder, vil *altid* kræve tilladelse fra amtsrådet.

Uden fysiske indgreb

I de tilfælde, hvor der *ikke* foretages fysiske indgreb i forbindelse med udsætningen, betragtes selve udsætningen normalt også som en ændring af tilstanden i det beskyttede område.

Dette skyldes, at udsætning medfører ændringer i den økologiske balance. Udsætning af bestemte fiskearter, som ikke findes i det pågældende vandområde, vil således kunne medføre uønskede ændringer i flora- og faunasammensætningen. Særligt skal fremhæves, at padder kun kan overleve i søer, hvor der er få eller ingen fisk.

I praksis kræves ved udsætning i § 3-områder, uden fysiske indgreb, tilladelse fra *enten* Fiskeridirektoratet *eller* fra amtsrådet, afhængig af om udsætningområdet er omfattet af ferskvandsfiskeriloven eller ej.

Fremmede arter

Ved udsætning af fremmede arter kræves altid særskilt

tilladelse efter § 31 fra miljø- og energiministeren. Baggrunden for § 31 er, at udsætning af fremmede arter i den danske natur kan have uønskede økologiske konsekvenser for de hjemmehørende arter og deres levesteder. I visse tilfælde kan indførte arter være så overlevelsedygtige og dominerende, at de kan true de hjemmehørende arters eksistens. Der findes internationalt flere eksempler på, at introduktion af fremmede arter i ferskvandssystemer har haft uoverskuelige økologiske konsekvenser.

2.3 Veterinærlovgivningen

FORMÅL OG LOVGRUNDLAG

For at undgå spredning af sygdomme er overførsel af fisk, krebs og bløddyr indenfor EU samt indførsel fra tredjelande i visse tilfælde reguleret af Veterinærlovgivningen.

Regulering foretages hovedsageligt i medfør af „bekendtgørelse om afsætning af akvakulturdyr og -produkter inden for EU samt indførsel heraf fra tredjelande“ (Veterinærdirektoratets bekendtgørelse nr. 846 af 23. september 1996, samt visse stadig gældende dele af bekendtgørelse nr. 508 af 4. oktober 1984).

Bekendtgørelse nr. 846 er udstedt i medfør af lov om husdyrsygdomme (jvf. lovbekendtgørelse nr. 381 af 7. juni 1993), og indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af EF-rådsdirektiver.

BEKENDTGØRELSENS OMRÅDE

Bekendtgørelsen regulerer al afsætning af akvakulturdyr (levende fisk, krebsdyr og bløddyr) og -produkter (f.eks. æg og sæd, og fisk til konsum) indenfor EU samt indførsel fra tredjelande.

Bekendtgørelsens regler er nærmere beskrevet i bilag 4.

Det er vigtigt at understrege, at de veterinære krav i forbindelse med overførsel er under stadig forandring. Før udsætning finder sted, bør Veterinærdirektoratet derfor altid konsulteres, hvis der kan være blot den mindste tvivl om, hvorvidt udsætningen (overførslen) kræver tilladelse efter gældende regler. For overførsel af visse bløddyr gælder særlige regler, jvf. bekendtgørelsen.

*Veterinærdirektoratet
konsulteres*

3. Administration af ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelsesloven

3.1 Samordning af ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Gennem samordning af ferskvandsfiskeri- og naturbeskyttelseslovens bestemmelser er det tilstræbt at undgå unødigt dobbeltadministration.

Det er ved bekendtgørelse (bilag 2) fastlagt, at udsætning af fisk, krebs og bløddyr i søer og vandløb, der er omfattet af ferskvandsfiskeriloven er undtaget fra bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, stk 1, der således kun finder anvendelse ved udsætning i

1) kunstige vande, der ikke indgår som led i eller træder i stedet for et naturligt vandløbssystem, samt i

2) lukkede vande i enkeltmandseje.

Desuden kræves dog i alle tilfælde tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvis udsætningen forudsætter eller indebærer fysiske indgreb i vandområdet.

Arter, der af myndighederne betragtes som hjemmehørende, fremgår af „positivlisten“ i bilag 2 („Liste over nutidigt forekommende arter af ferskvandsfisk og stor-krebs, der anses for hjemmehørende i Danmark“).

De i „positivlisten“ opførte arter er alle arter, som enten findes „oprindeligt“ i Danmark, eller som har eksisteret så længe og så udbredt i den danske natur, at de nu må siges at udgøre en integreret del af den.

For tre af arterne opført på positivlisten, *karpe*, *sandart* og *regnbueørred*, gør der sig det særlige forhold gældende, at de ikke er naturligt hjemmehørende i Danmark. De forekommer dog, som følge af udsætning og udslip, så udbredt, at de i udsætningsmæssig sammenhæng behandles som hjemmehørende arter.

For alle tre arter gælder, at udsætning i vande, hvor arterne ikke forekommer idag, i visse tilfælde kan have en negativ økologisk effekt. Tilladelse til udsætning bør derfor i disse tilfælde kun gives efter en særligt grundig vur-

*Hjemmehørende arter
Positivlisten*

*Karpe, sandart og
regnbueørred*

dering af den økologiske effekt af udsætningen.

I „positivlisten“ er der for de enkelte arter anført dansk og latinsk navn, beskrivelse af den geografiske udbredelse, samt angivelse af i hvilke områder i Danmark (jvf. oversigtskort i bilag 1) arterne i dag anses for at være naturligt forekommende.

Bløddyr ikke medtaget

Bløddyr er ikke medtaget på „positivlisten“. Ved ansøgning om udsætning af bløddyr vurderes det således i hvert enkelt tilfælde, om arten kan betragtes som hjemmehørende eller ej.

Fremmede arter

Ved udsætning af *fremmede* arter, dvs. arter som ikke er medtaget på „positivlisten“, kræves særskilt tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31, der fastsætter, at dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark, ikke må udsættes uden miljø- og energiministerens tilladelse.

3.2 Administration af ferskvandsfiskeriloven

Amtskommunen høres

I de tilfælde hvor udsætning er undtaget fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk 1, jf ovenstående, hører landbrugs- og fiskeriminister den pågældende amtskommune før der træffes afgørelse vedrørende udsætning. Høringen har til formål at sikre bedst mulig overensstemmelse imellem landbrugs- og fiskeriministerens og amtskommunernes udsætningspraksis, samt at sikre at amtskommunernes lokalkendskab indgår i grundlaget for landbrugs- og fiskeriministerens afgørelse.

Tilladelse til udsætning i medfør af ferskvandsfiskeriloven sker i form af:

Udsætningsplaner

- en *udsætningsplan* med retningslinier for årlige udsætninger af en bestemt art i et helt vandssystem, eller

Individuel tilladelse

- ved at der efter ansøgning gives en *individuel tilladelse* til udsætning af en bestemt art med præcis angivelse af antal, størrelse, tidsramme og vandområde (f. eks. en sø),

Dambrug

- hertil kommer en række dambrug eller andre industrielle anlæg, der, som compensation for forringede fiskebestande i kraft af deres tilstedeværelse, gennem landvæsenskendelser er pålagt at udsætte fisk i det vandløb, de ligger i forbindelse med.

UDSÆTNINGSPLANER

Udsætningsplaner eksisterer i dag kun for de økonomisk

mest betydningsfulde naturligt forekommende arter, nemlig for ørred og laks og tildels for ål.

I Danmark udarbejdes der planer for udsætning af ørred i vandløb baseret på en biologisk vurdering af behovet. På den måde kompenseres der for manglende muligheder for naturlig gydning i vandløbene.

Indtil 1987 fandtes der hovedsagelig ørredudsætningsplaner for vandsystemer med sportsfiskerinteresser, det vil sige især de større vandløb. I dag er samtlige danske vandsystemer omfattet af en ørredudsætningsplan, som revideres ca. hvert 6. år. Planerne omfatter også eventuelle søer i vandsystemerne.

En ørredudsætningsplan udarbejdes på baggrund af feltundersøgelser i de enkelte vandløb. Alle vandløbsstrækninger undersøges på udvalgte stationer, placeret med få kilometers afstand.

Ved undersøgelsen vurderes vandløbets forureningstilstand og fysiske tilstand. Ud fra vurderingerne placeres den enkelte vandløbsstrækning på en skala fra 0 til 5 for dens kvalitet som levested for ørred. Skalatrin 5 angiver det uforurenede og naturligt forløbende vandløb med optimale forhold for ørred. Trin 0 angiver, at vandløbet er uegnet som levested for ørred grundet forurening, manglende vandstrøm el. lign.

Når den vurdering er foretaget, udføres der ved hjælp af elektrofiskeri en kvantitativ analyse af den faktiske ørredbestand på vandløbsstrækningen. Herved afsløres det, om der er den forventede mængde ørred til stede.

Er ørredbestanden ikke som forventet, f.eks. på grund af manglende gydemuligheder i et vandløb, der ellers fysisk og forureningsmæssigt er egnet som levested for ørred, kompenseres der gennem udsætning for den manglende ørredbestand. Baseret på vandløbets dimensioner, udsættes der den størrelse (aldersgruppe) af ørred, som naturligt vil forekomme i et tilsvarende vandløb.

Når en udsætningsplan er udarbejdet, fremsendes den til relevante myndigheder og fiskeriorganisationer for eventuelle bemærkninger. Herefter sættes planen i værk og administreres af en lokal lystfiskerforening.

For de vandløb i Danmark, hvor der naturligt er eller har været en laksebestand, er der udarbejdet en udsætningsplan for laks efter de samme principper.

Siden 1989 er der som et tillæg til ørredudsætnings-

planerne lavet udsætningsplaner for ål i nogle vandsystemer. I fremtiden er det tanken, at udsætningsplanerne, som vi kender dem i dag, udvides til at omfatte alle relevante arter i et helt vandsystem.

INDIVIDUELLE TILLADELSER

Udsætning af fisk, som ikke foretages på grundlag af en udsætningsplan, kræver altid en særskilt tilladelse til den enkelte udsætning. Enhver person kan ansøge på egne eller andres vegne. Er man ikke ejer af fiskeretten, forudsættes det normalt, at ejeren er indforstået med, at der ansøges. De fleste ansøgninger af denne type omhandler udsætning af fisk i større eller mindre søer.

Hjemmehørende arter

For arter der ér omfattet af *positivlisten*, foretager Fiskeridirektoratet en biologisk vurdering af det ansøgte. Udgangspunktet for vurderingen er såvel ferskvandsfiskeriloven som naturbeskyttelsesloven. Der tages med andre ord hensyn til begge loves formålsbestemmelser om beskyttelse og sikring af et alsidigt dyre- og planteliv, herunder også fiskebestanden. De fiskerimæssige aspekter ved det ansøgte vurderes ligeledes med hensyn til rentabilitet eller rekreativ værdi.

For nogle af de naturligt hjemmehørende arter opført på positivlisten, f.eks. laks, gælder, at de kun anses for at være naturligt udbredt i en begrænset del af landet (se bilag 2). Fiskeridirektoratet giver kun sjældent tilladelse til udsætning af disse arter udenfor deres naturlige udbredelsesområde.

Ved udsætning i områder, hvor disse hjemmehørende arter ikke anses for naturligt udbredt, kræves der *ikke* tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31.

Génbevaring

Ved administrationen af ferskvandsfiskeriloven lægges der vægt på bevaring af de oprindelige stammer af eksempelvis ørred i de forskellige vandsystemer. De oprindelige stammer må forventes at være genetisk tilpasset forholdene i det enkelte vandløb. Derfor udsættes der i videst muligt omfang ørred og laks, som er afkom af vilde fisk fanget i samme vandløb.

Bestræbelserne på at bevare de oprindelige stammer sker i et samarbejde mellem lokale lystfiskerforeninger og Danmarks Fiskeriundersøgelser, Afdelingen for Ferskvandsfiskeri (FFI). FFI arbejder endvidere på at belyse de genetiske relationer hos såvel laksefisk som andre ar-

*Førekommende, ikke
hjemmehørende arter*

ter, især set i forhold til udsætninger og de mulige genetiske konsekvenser heraf.

Ud over positivlisten er der udarbejdet en fortegnelse over arter, som findes i Danmark, men som ikke betragtes som hjemmehørende (bilag 3). Udsætning af disse arter kræver, ligesom udsætning af helt nye arter, tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31.

Er der tale om udsætning af arter, der *ikke* er hjemmehørende, videresendes ansøgningen til behandling i Skov- og Naturstyrelsen efter naturbeskyttelseslovens § 31.

Skov- og Naturstyrelsen meddeler herefter ansøgeren (med kopi til Fiskeridirektoratet) sin afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 31, hvorefter Fiskeridirektoratet færdigbehandler sagen efter ferskvandsfiskeriloven.

AFGØRELSE OG VILKÅR

Efter endt vurdering meddeler Fiskeridirektoratet et begrundet afslag eller en tilladelse. Afgørelsen kan påklages til Landbrugs- og Fiskeriministeriets departement.

En tilladelse vil altid indeholde en række vilkår, som typisk vil være:

- krav til udsætningsfiskenes sygdomsmæssige status og deres oprindelse
- krav om, at fiskerikontrollen skal adviseres før udsætning, så udsætningen kan overværes, hvis det ønskes
- krav om indsendelse af oplysninger om de udsatte fisk
- maksimalt antal fisk der må udsættes og størrelse på fiskene
- hvilken årstid der må udsættes på, og
- hvilken periode tilladelsen gælder for.

3.3 Administration af naturbeskyttelsesloven

*§ 3 - Amtskommunens
tilladelse*

I vandsystemer, som er omfattet af § 3, uden at være omfattet af ferskvandsfiskeriloven, kræver udsætning individuel tilladelse fra amtsrådet efter denne paragraf.

Amtskommunens afgørelse, med tilhørende vilkår, kan af adressaten for afgørelsen, af offentlige myndigheder, af Danmarks Naturfredningsforening og af lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i

afgørelsen, indenfor en klagefrist på 4 uger påklages til Naturklagenævnet.

Er man i tvivl om, hvorvidt området er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, bør man før indsendelse af ansøgning om udsætningstilladelse rette henvendelse til amtskommunen, der oplyser om dette er tilfældet.

Ansøgningens indhold

Af ansøgningen skal, som minimum, fremgå:

- hvem man er,
- om man er ejer, lejer eller andet af fiskeretten
- en nøjagtig beskrivelse af, hvor man ønsker at udsætte (evt. vedlagt et kort),
- hvilken art der ønskes udsat,
- hvorfor man ønsker at udsætte, og
- mængden der ønskes udsat.

Amtskommunens vurdering

Ved vurdering af om der kan gives tilladelse til udsætning, bør indgå overvejelser af:

- den ændring de udsatte fisk medfører for vandhullets øvrige plante- og dyreliv,
- mængden af udsatte fisk,
- den forstyrrelse udsætningen medfører i form af anlæg for færdsel af lystfiskere, jægere m.v., samt
- om den art, som ønskes udsat, er naturligt forekommende i det pågældende vandområde. Hvis arten ikke er naturligt forekommende, bør amtsrådene anlægge en særligt kritisk vurdering.

Put-and-take

Ifølge praksis vil tilladelse til etablering af put-and-take fiskeri kun blive givet, hvor der er tale om søer, der enten er opstået for nylig som følge af råstofgravning, eller som er anlagt specielt til formålet.

Fodring af udsatte fisk må ikke finde sted. (Søer, hvor der fodres, betragtes som dambrug, og er således omfattet af miljøbeskyttelseslovens bestemmelser).

Det skal af amtskommunernes tilladelser efter naturbeskyttelseslovens § 3 udtrykkeligt fremgå, hvis udsætningen også kræver tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31, dvs. hvis der er tale om udsætning af en art, der ikke er opført på „positivlisten“ (bilag 2).

§ 31 - fremmede arter

Skov- og Naturstyrelsens tilladelse

Skov- og Naturstyrelsen er af miljø- og energiministeren bemyndiget til at træffe afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 31 vedr. udsætning af fremmede arter.

Ansøgningens indhold

Kravene til ansøgningens indhold afhænger af, hvilken art der er tale om. Hvis der er tale om arter, som findes i

Danmark, uden at de betragtes som værende hjemmehørende, jf. bilag 3, vil kravene til ansøgningen i regelen være de samme som for ansøgninger efter § 3 (se ovenfor).

For arter der ikke i dag findes i Danmark, dvs. arter, som hverken er opført i bilag 2 eller 3, vil der være behov for at foretage en særlig grundig økologisk risikovurdering. Dette følger af, at arterne ikke forekommer nutidigt, og at der derfor ikke ved en risikovurdering kan bygges på eksisterende viden og erfaring.

I risikovurderingen indgår en række faktorer. Ansøgningen skal i så tilfælde indeholde en beskrivelse af arten og dens biologi, der bl.a. belyser:

- hvilken art angivet med det latinske navn (eventuelt underart, race m.v.), der er tale om,
- eventuelt hvorledes arten optræder i dens oprindelige miljø, herunder fødevalg og reproduktion,
- eventuelle erfaringer fra udsætning af arten i andre lande,
- eventuel konkurrence med hjemmehørende arter eller underarter,
- om arten forventes at kunne hybridisere (krydse) med nærtstående arter,
- om arten forventes at kunne spredes fra udsætningsområdet,
- risiko for sygdomsspredning og
- mulige ændringer af udsætningsstedet eller andre områder.

Endvidere vil der i varierende omfang være behov for, at ansøgeren vedlægger dokumentation for, at der ikke vil kunne ske uheldige påvirkninger af miljøet som følge af udsætningen.

Bevisbyrden for at der ikke vil kunne ske uheldige påvirkninger af miljøet, påhviler således ansøgeren. Skov- og Naturstyrelsen kan kræve, at ansøgeren fremkommer med supplerende dokumentation i forbindelse med behandlingen af ansøgningen.

Skov- og Naturstyrelsen vil som udgangspunkt være meget tilbageholdende med at give tilladelse til udsætning af arter, der ikke idag findes i Danmark.

4. Ansøgningsprocedurer

Fysiske indgreb

Er der tale om *fysiske indgreb* i forbindelse med udsætning til et vandområde beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, skal *amtskommunen* under *alle* omstændigheder give tilladelse. Derudover skal der gives tilladelse til selve udsætningen.

Ikke fysiske indgreb

Hvis der *ikke* foretages *fysiske indgreb* i forbindelse med udsætningen, skal ansøgeren indsende ansøgning til *enten* Fiskeridirektoratet *eller* den pågældende amtskommune:

Ferskvandsfiskerilovens vande

1. Hvis der er tale om vande, som er *omfattet af ferskvandsfiskeriloven*, indsendes ansøgning til:

Landbrugs- og Fiskeriministeriet, Fiskeridirektoratet, Stormgade 2, 1470 København K.

Ansøgningens indhold bør være som anført i afsnit 3.3.

Hvis der er tale om *fremmede arter*, videregiver Fiskeridirektoratet sagen til Skov- og Naturstyrelsen til behandling efter naturbeskyttelseslovens § 31.

Øvrige vande

2. Ansøgning om udsætning i vande, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som *ikke* er omfattet af ferskvandsfiskeriloven (primært søer uden afløb, og med kun én ejer), indsendes ansøgningen til *amtskommunen*.

Hvis der er tale om *hjemmehørende arter*, færdigbehandles ansøgningen efter § 3 af den pågældende amtskommune.

Hvis der er tale om *fremmede arter*, behandler amtsrådet i første instans sagen efter § 3:

- Hvis der meddeles *tilladelse* til den ansøgte udsætning, skal det af afgørelsen klart fremgå, at tilladelsen er givet under forudsætning af, at Skov- og Naturstyrelsen giver tilladelse til udsætningen efter § 31 i naturbeskyttelsesloven.

Af afgørelsen skal endvidere fremgå, at amtet har videregivet kopi af sagens akter til Skov- og Naturstyrelsen til behandling efter § 31 i naturbeskyttelsesloven, og at udsætning først må finde sted, når der foreligger en tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen efter denne bestemmelse.

- Hvis der meddeles *afslag* til den ansøgte udsætning, skal der i afgørelsen gøres opmærksom på, at der er tale om en fremmed art, hvor udsætning tillige ville kræve tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 31 (idet der jo evt. vil skulle søges om tilladelse efter § 31, hvis ansøgeren får omgjort afslaget efter naturbeskyttelseslovens § 3 efter anke).

3. Ansøgning om tilladelse til at tilføre egtvedsygeundersøgelseszonen levende, opdrættede fisk, æg og fiske-sæd fra andre områder end de zoner, som er EU godkendt fri for egtvedsyge i Danmark og udlandet, indsendes til:

Veterinærdirektoratet

Veterinærdirektoratet

1. afdelings sektor for kontrol med akvakulturbrug og bekæmpelse af fiskesygdomme
Skomagergade 3B, 7100 Vejle.

Det kan ikke forventes, at der vil blive givet sådanne tilladelser til udsætning af fisk i frivand.

5. Tilskud til udsætning - fiskeplejeordningen

Fiskeplejeordningens formål er at ophjælpe fiske- og krebsbestande til glæde for det rekreative og erhvervs-mæssige fiskeri, under hensyntagen til autenticitet og biologisk bæredygtighed.

Ordnningen blev startet i 1987, idet Folketinget, som ønskede at ophjælpe det rekreative og erhvervsmæssige fiskeri, i årene 1987 - 91 bevilligede 10 mill. kr årligt til „ophjælpning af fiskebestanden, herunder udsætning af fiskeyngel“. Fra 1990 blev ordningen suppleret med en licens på fritidsfiskeri, og fra 1993 blev den årlige statsbevilling afløst af et obligatorisk fisketegn til lystfiskere. Fisketegnet og fritidsfiskerlicensen giver i dag et årligt provenu på mellem 25 og 30 mill. kr.

Langt størsteparten af fiskeplejemidlerne (ca. 80 % af indtægten) anvendes i dag til udsætning af fisk.

Omkring 15 % anvendes til forskning, koncentreret omkring forbedring af metoder til udsætning af fisk, rentabilitetsvurderinger, vurdering af de miljømæssige effekter af udsætning og økologiske undersøgelser af fiskenes biologi. Til administration af ordningen anvendes under 5 %.

Der gives som hovedregel *ikke* tilskud efter fiskeplejeordningen til udsætning af hjemmehørende fiskearter udenfor deres naturlige hjemlige geografiske udbredelsesområde (jvf. bilag 2).

FISKEPLEJE I VANDLØB

Udsætninger i vandløb er koncentreret omkring ørred, laks og ål, som er de mest økonomisk og rekreativt interessante arter i danske vandløb.

Udsætningerne sker, som tidligere nævnt, efter anvisningerne i en udsætningsplan. Hver enkelt udsætningsplan administreres i praksis af en lokal fiskeriforening, eller i de større vandløb af en sammenslutning af foreninger. Foreningen står for arbejdet med bestilling og udsætning af fiskene. I vandløb, hvor der sker opdræt af den lokale stamme af ørred, er det oftest den samme forening eller sammenslutning, der udfører også dette arbejde, herunder opfiskning af moderfisk. En stor del af

foreningsarbejdet udføres som frivilligt, ulønnet arbejde.

Udsætning af ørred, laks og ål i vandløb i Danmark finansieres i fuldt omfang af fiskeplejemidlerne.

FISKEPLEJE I SØER

Udsætning af fisk i søer sker normalt på baggrund af de ønsker, som de fiskeriberettigede (ejere eller lejere) har. Ved tildeling af tilskud til fiskepleje i søer lægges vægt på, at udsætningen er miljømæssigt og økonomisk forsvarlig. Det vurderes herunder, hvilken økologisk effekt udsætningen vil have på den pågældende sø. Der lægges særlig vægt på, at der udsættes fisk i en størrelse og alder, der betyder, at fiskebestanden i søen på længere sigt får en naturlig størrelses- og alderssammensætning. Endvidere lægges vægt på, at udsætning af rovfisk kan være med til at begrænse mængden af de fiskearter, der æder dyreplankton, med det formål at modvirke den eutrofe tilstand mange søer er i.

Efter de regler som var gældende ved denne vejlednings udarbejdelse, som ikke nødvendigvis stemmer overens med nugældende regler, blev der ved tildelingen af midlerne bl.a. lagt vægt på, at der ikke var tale om egentlige „put-and-take“ udsætninger, at søen havde en passende størrelse, sædvanligvis mindst 2-3 ha, og at offentligheden havde mulighed for at drive lystfiskeri evt. mod betaling.

Ansøgere kan ved henvendelse til FFI få nærmere oplysninger om aktuelt gældende regler og administrativ praksis vedrørende tildelingen af fiskeplejemidler.

Udsætningerne omfatter arterne ål, gedde, sandart, ørred, flodkrebs, suder og karper. Ål og gedder er de arter, der anvendes flest midler på. Suder og karper er de arter, der anvendes færrest midler på.

Udsætning af ål er en betingelse for at opretholde et økonomisk rentabelt fiskeri i de fleste søer. Den naturlige tilgang af glasål er faldet markant indenfor de sidste 10 - 20 år.

Gedder udsat i eutrofierede søer tjener flere formål. Store bestande af skaller og brasen begrænses af rovfiskene, og det rekreative fiskeri, der hovedsagelig er rettet mod rovfisk, forbedres. Endelig forbedres forholdene for ålene gennem mindsket fødekonekurrence fra skaller og brasen.

Ål

Gedde

Det praktiske arbejde i forbindelse med udsætninger i søer udføres af de lokale fiskeriberettigede (lodsejere eller lejere i form af foreninger). Der skelnes mellem lystfiskerinteresser, som får udgifterne til udsætning finansieret 100% af fiskeplejemidlerne, og erhvervsmæssige interesser som får tilskud efter krone-til-krone princippet (50 % af udsætningsudgifterne betales af fiskeplejemidlerne).

Yderligere oplysninger vedrørende fiskeplejeordningen kan fås ved henvendelse til FFI.

Bekendtgørelse om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v.

I medfør af § 5, § 6, § 67, stk. 2, og § 87, stk. 4, i lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse fastsættes:

Kapitel I

Beskyttelsesordningen

Naturtyper m.v.

§ 1. For heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og overdrev, der den 1. juli 1992 ligger i byzone eller sommerhusområde, gælder lovens § 3, stk. 2, kun for tilstandsændringer til landbrugsformål.

§ 2. Søer, moser og lignende, heder, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og overdrev, der er dannet, fordi der efter aftale med en offentlig myndighed i en nærmere angiven periode er gennemført en særlig driftsform på et areal, herunder braklægning og/eller pleje af dette, er undtaget fra bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, medmindre andet er bestemt i aftalen. Undtagelsen gælder indtil et år efter aftaleperiodens udløb.

Stk. 2. Hvor aftalen indgås med amtsrådet, skal aftalen indeholde en nærmere angivelse af, i hvilken udstrækning der på det omhandlede areal findes områder, som er omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3.

Stk. 3. Indgås der aftale med en offentlig myndighed om pleje af et areal, der er omfattet af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, kan den tidligere udnyttelse af arealet genoptages efter aftaleperiodens udløb,

medmindre andet er bestemt i aftalen. Genoptagelsen skal ske senest et år efter aftaleperiodens udløb.

Sten- og jorddiger o. lign.

§ 3. Bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 4, stk. 1, gælder alene for de sten- og jorddiger og lignende, der i Kort- og Matrikelstyrelsens kortværk Danmark (1:25.000) er angivet på kortbladet for det pågældende område i den senest reviderede udgave forud for den 1. juli 1992.

Stk. 2. Når miljøministeren efter indstilling fra amtsrådet har foretaget en konkret udpegnings af de sten- og jorddiger og lignende, der skal være omfattet af beskyttelsesordningen, jf. bekendtgørelsens §§ 5 og 7, er alene disse diger omfattet af reglen i naturbeskyttelseslovens § 4, stk. 1.

Stk. 3. Bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 4, stk. 1, gælder ikke for

- 1) diger, der ligger i byzone eller sommerhusområde,
- 2) diger omkring kirkegårde, der er omfattet af lovgivningen om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, og
- 3) havediger.

Særlige anlæg

§ 4. Bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1, gælder ikke for

- 1) diger, høfder, bølgebrydere og andre foranstaltninger, der udføres som led i en kystbeskyttelse af flere ejendomme langs kysten,

og hvortil der på forhånd er meddelt tilladelse i henhold til lov om kystbeskyttelse, og 2) sådanne mindre bade- og bådebroer, der er omfattet af § 2 i Trafikministeriets bekendtgørelse nr. 489 af 28. september 1981.

Stk. 2. Etablering af kystbeskyttelsesforanstaltninger og af mindre bade- og bådebroer må ikke forhindre eller vanskeliggøre offentlighedens adgang til naturen, jf. naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 3.

Udpegning af beskyttede sten- og jorddiger og vandløb

§ 5. Amtsrådet udarbejder forslag til udpegning af sten- og jorddiger og lignende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Stk. 2. Amtsrådets kort med forslag til udpegning fremlægges til offentligt gennemsyn i 8 uger.

Stk. 3. Amtsrådet indrykker en bekendtgørelse i stedlige blade om fremlæggelsen af forslaget. Amtsrådet sender tillige forslaget til interesserede erhvervs- og interesseorganisationer.

Stk. 4. Efter udløbet af den i stk. 2 nævnte frist indsendes forslaget til Skov- og Naturstyrelsen til miljøministerens godkendelse ledsaget af de bemærkninger, som er fremkommet under den offentlige fremlæggelse og amtsrådets kommentarer hertil.

§ 6. Ved en revision af den tidligere foretagne udpegning af de vandløb, der er omfattet af beskyttelsesordningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, finder reglerne i bekendtgørelsens § 5, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse.

§ 7. Amtsrådet indrykker en bekendtgørelse i stedlige blade om miljøministerens godkendelse af de i §§ 5 og 6 nævnte kort og om det tidspunkt, hvorfra kortene efter miljøministerens bestemmelse skal være gældende.

Stk. 2. Oplysning om de til enhver tid godkendte kort kan fås ved henvendelse til amtskommunen eller vedkommende kommune.

Oplysning om beskyttelsesordningen

§ 8. Amtsrådet giver efter anmodning fra offentlige myndigheder, berørte ejere, brugere m.v. oplysning om, hvorvidt en bestemt foranstaltning, areal, sø, vandløb eller sten- eller jorddige er omfattet af beskyttelsesordningen.

Stk. 2. Amtsrådet skal besvare en modtagen forespørgsel inden 4 uger. Har vedkommende ejer m.v. ikke modtaget svar inden udløbet af den i 1. pkt. nævnte frist, kan ændringen gennemføres uden dispensation.

Stk. 3. Den regel, der er nævnt i stk. 2, 2. pkt., gælder ikke for foranstaltninger og arealer samt søer, der klart falder ind under beskyttelsesordningen. Reglen gælder heller ikke for vandløb og sten- og jorddiger, som er udpeget som beskyttede i offentliggjorte registreringer, jf. bekendtgørelsens §§ 5 og 6.

Stk. 4. Hvis amtsrådet inden udløbet af den i stk. 2 nævnte frist har anmodet vedkommende ejer m.v. om yderligere oplysninger, regnes den i stk. 2 nævnte frist først fra modtagelsen af de ønskede oplysninger.

Kapitel 2

Underretning og offentliggørelse m.v.

§ 9. Amtsrådet skal foretage skriftlig underretning om afgørelser vedrørende naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1, til følgende klageberettigede

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) kommunalbestyrelsen,
- 3) Skov- og Naturstyrelsen i sager, der ikke anses for at være af underordnet betydning,
- 4) offentlige myndigheder, der må antages at have interesse i afgørelsen,
- 5) Danmarks Naturfredningsforening og
- 6) lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, og som har anmodet om underretning.

Stk. 2. Amtsrådets underretning om dispensationer fra bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1, skal indeholde oplysning om, at dispensationer ikke må udnyttes, før klagefristen er udløbet, og at rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

Stk. 3. Amtsrådet giver den, som har fået en dispensation, underretning om en indgivet klage og om klagens opsættende virkning, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3.

§ 10. Amtsrådet skal offentliggøre afgørelser efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, og § 4, stk. 1, hvis afgørelserne an-

ses for at være af større betydning eller af almindelig offentlig interesse.

Stk. 2. Offentliggørelse sker ved bekendtgørelse i stedlige blade efter amtsrådets nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Bekendtgørelsen skal indeholde oplysning om

- 1) hovedindholdet af afgørelsen,
- 2) hvilke ejendomme eller dele af ejendomme, der er omfattet af afgørelsen,
- 3) det eller de steder, hvor afgørelsen er fremlagt, og
- 4) klageadgangen.

Stk. 4. Amtsrådet skal offentliggøre klagemyndighedens afgørelse i en klagesag efter klagemyndighedens nærmere bestemmelse.

Kapitel 3

Ikrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelser

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 1992.

Stk. 2. Samtidig ophæves

- 1) bekendtgørelse nr. 521 af 2. november 1983 om godkendelse m.v. efter naturfredningslovens §§ 43 og 45 af anlæg i forbindelse med visse vådområder (vandløb, søer og moser),
- 2) bekendtgørelse nr. 40 af 9. februar 1984 om tilladelse m.v. efter naturfredningslovens kap. V til ændringer af heder, strandenge og strandsumpe og
- 3) bekendtgørelse nr. 615 af 23. august 1991 om undtagelse af visse områder fra bestemmelserne i naturfredningslovens kap. V.

Miljøministeriet, den 25. juni 1992

PER STIG MØLLER

/ Ann Merete Mortensen

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v.

(Udsætning af fisk)

§ 1

I bekendtgørelse nr. 572 af 25. juni 1992 om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v. foretages følgende ændringer:

Efter § 4 indsættes:

»Udsætning af fisk, krebs og bløddyr

§ 4 a. Udsætning af fisk, krebs og bløddyr i søer og vandløb, der er omfattet af lov nr. 330 af 14. maj 1992 om ferskvandsfiskeri, er undtaget fra naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1, der således kun finder anvendelse ved udsætning i

- 1) kunstige vande, der ikke indgår som led i el-

ler træder i stedet for et naturligt vandløbssystem,

- 2) lukkede vande i enkeltmandseje

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 finder naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 anvendelse, såfremt udsætning forudsætter eller indebærer fysiske indgreb i vandområdet.

Stk. 3. Udsætning af fisk, krebs og bløddyr, der ikke er optaget på den som bilag til bekendtgørelsen offentliggjorte fortegnelse, kræver tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 31.«

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1997.

Miljø- og Energiministeriet, den 5. december 1996

SVEND AUKEN

/ Jens Bjerregaard Christensen

Bilag til bekendtgørelse nr 1065 af 5. december 1996: POSITIVLISTE. Fortegnelse over nutidigt forekommende arter af ferskvandsfisk og krebs i Danmark, der i udsætningsmæssig sammenhæng betragtes som naturligt hjemmehørende

(For disse arter gælder, at udsætning ikke reguleres efter naturbeskyttelseslovens § 31)

Dansk artsnavn	Latinsk artsnavn	Geografisk udbredelse	Distrikt*
RUNDMUNDE <i>Petromyzontidae</i>			
Flodlampret	<i>Lampetra fluviatilis</i>	Hele landet	1 - 31
Bæklampret	<i>Lampetra planeri</i>	Hele landet	1 - 31
Havlampret	<i>Petromyzon marinus</i>	Gyder i vore store vandløb	
LAKSEFISK <i>Salmonidae</i>			
Laks	<i>Salmo salar</i>	Vandsystemer med udløb til Vesterhavet syd for Limfjorden samt Gudenåen	15, 24 - 30
Ørred	<i>Salmo trutta</i>	Hele landet	1 - 31
Regnbueørred (**)	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	Meget udbredt. Kun få selvreproducerende bestande. Undslipper fra dambrug. Udsættes i put-and-take søer	1 - 31
Helt	<i>Coregonus lavaretus</i>	Vandsystemer med udløb til Vesterhavet og Limfjorden. Mariager Fjord samt Gudenåen	15, 16, 18 - 28
Snæbel	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vandsystemer med udløb til Vadehavet	28 - 30
Heltling	<i>Coregonus albula</i>	Susåens, Gudenåens og Skals å vandsystemer, evt. udsat i Susåen	6, 15, 22
Smelt	<i>Osmerus eperlanus</i>	Flere bestande i søer og	2, 4, 11

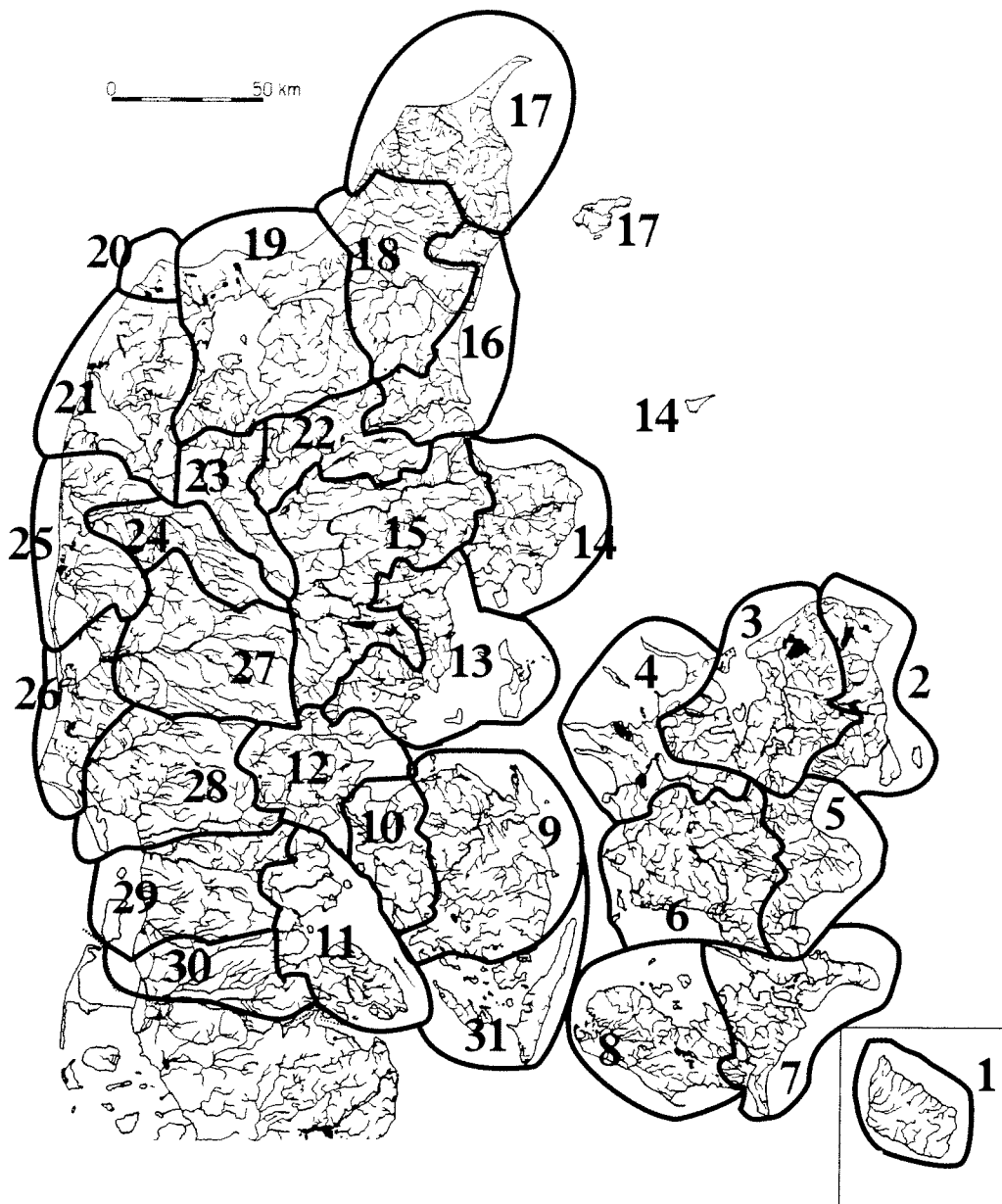
Dansk artsnavn	Latinsk artsnavn	Geografisk udbredelse	Distrikt*
		vandløb landet over. Stor udbredelse i Gudenåen	15, 18-19 21 - 23, 25 - 26
Stalling	<i>Thymallus thymallus</i>	Vandsystemer med udløb til Vesterhavet syd for Limfjorden, udsat i Gudenåen	24 - 28, udsat i dist. 15
GEDDEFAMILIEN <i>Esocidae</i>			
Gedde	<i>Esox lucius</i>	Hele landet	1 - 31
KARPEFISK <i>Cyprinidae</i>			
Skalle	<i>Rutilus rutilus</i>	Hele landet	1 - 31
Rudskalle	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	Hele Landet, muligvis undtagen Bornholm	2 - 31
Strømskalle	<i>Leuciscus leuciscus</i>	Vandsystemer med udløb til Vesterhavet syd for Limfjorden	24 - 30
Rimte	<i>Leuciscus idus</i>	Sjælland og Fyn samt Grenåens, Vidåens og Brede Ås vandsystemer	2 - 9, 14, 29, 30
Brasen	<i>Abramis brama</i>	Hele landet, muligvis undtagen Bornholm	2 - 31
Flire	<i>Blicca bjoerkna</i>	Hele landet, udbredelse dårligt kendt	1 - 31
Regnløje	<i>Leucaspis delineatus</i>	Bornholm, Sjælland, Kogsbølle Bæk på Fyn, udsat (?) i Sandbjerg-Mølledam v. Sønderborg, Skærsø, Ejstrup Søerne v. Skjern og Rovst Fiske-sø v. Grindsted.	1 - 8, enk. obs. 9, 11, 12, 27,
Elritse	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Bornholm, Fyn, hele Jylland. På Sjælland kun Køge Å og Susåen	1, 5, 6, 9 - 30
Suder	<i>Tinca tinca</i>	Kendes fra hele landet, undtagen Lolland. I Nordjylland kun fra Thy og Raunstrup Sø.	1 - 6, 8 - 16, 18 - 31

Dansk artsnavn	Latinsk artsnavn	Geografisk udbredelse	Distrikt*
Grundling	<i>Gobio gobio</i>	Sjælden i Vestjylland Almindelig i Øst- og Midtjylland, sjældnere i Vestjylland. I Nordjylland kun Rye Å og Mors. På øerne kun Arresø, Frederiksborg Slotssø og Susåen.	2, 3, 6, 11 - 16, 18 - 30
Løje	<i>Alburnus alburnus</i>	Hele landet	1 - 31
Karuds	<i>Carassius carassius</i>	Hele landet	1 - 31
Karpe (**)	<i>Cyprinus carpio</i>	Indført i 1500-tallet, udsat i hele landet	1 - 31
SMERLINGER <i>Cobitidae</i>			
Smerling	<i>Barbatula barbatula</i>	2 vandsystemer på Fyn og 2 i Jylland	9, 12, 15
Pigsmerling	<i>Cobitis taenia</i>	5 vandsystemer på Sjælland og 3 på Fyn	4, 5, 6, 8, 9
Dyndsmerling	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vidåen, Sølsted Mose (1980), Magisterkogen (1983)	30
PIGFINNEFISK <i>Percidae</i>			
Aborre	<i>Perca fluviatilis</i>	Hele landet	1 - 31
Sandart (**)	<i>Stizostedion lucioperca</i>	Udsat mange steder landet over, muligvis naturlig forekomst i Sønderjylland	1 - 6, 8-15, 19, 21 - 25, 28 - 30
Hork	<i>Gymnocephalus cernuus</i>	Hele landet, undtagen Bornholm og Vendsyssel	2 - 16, 17 - 31
FERSKVANDSULKE <i>Cottidae</i>			
Finnestribet ferskvandsulk	<i>Cottus poecilopus</i>	Skjern å	27
Hvidfinnet ferskvandsulk	<i>Cottus gobio</i>	Uddød, talrig i Susåen indtil ca. 1960	6
ÅLEFAMILIEN <i>Anguillidae</i>			
Ål	<i>Anguilla anguilla</i>	Hele landet	1 - 31

Dansk artsnavn	Latinsk artsnavn	Geografisk udbredelse	Distrikt*
TORSKEFISK <i>Gadidae</i>			
Ferskvandskvabbe el. Knude	<i>Lota lota</i>	Hele landet, undtagen Bornholm, Lolland-Fal- ster og Nord for Lim- fjorden	2 - 6, 9 - 16, 18, 19, 21 - 31
HUNDESTEJLER <i>Gasterosteidae</i>			
Trepigget hundestejle	<i>Gasterosteus aculeatus</i>	Hele landet	1 - 31
Nipigget hundestejle	<i>Pungitius pungitius</i>	Hele landet	1 - 31
STAMSILD <i>Clupeidae</i>			
Stavsild	<i>Alosa fallax</i>	Gyder sandsynligvis i flere af vore større vandløb. Fanges jævn- ligt ved kyster og i fjorde. Registreres hvert år i Ribe Å.	1 - 31
Majsild	<i>Alosa alosa</i>	Som stavsild, men mu- ligvis mindre udbredt.	1 - 31
MULTEFAMILIEN <i>Mugilidae</i>			
Tyklæbet multe	<i>Chelon labrosus</i>	Er i de senere år registre- ret i stigende omfang langs kyster og vandløb. Gyder sandsynligvis flere steder	24 - 30 evt. andre steder.
FLADFISK <i>Pleuronectidae</i>			
Skrubbe	<i>Platichthys flesus</i>	Nedre del af vandsyste- mer i hele landet.	1 - 31
KREBS <i>Astacidae</i>			
Flodkrebs	<i>Astacus astacus</i>	Hele landet	1 - 31

(*) Danmark er inddelt i ialt 31 distrikter, jf. efterfølgende "oversigtskort over distriktesinddeling af ferske vande i Danmark". Distrikterne relaterer sig til eksisterende vandløbssystemer.

(**) Arterne karpe, sandart og regnbueørred er, i modsætning til de øvrige arter på „positivlisten“, ikke naturligt hjemmehørende i Danmark. De forekommer dog så udbredt, som følge af udsætning og udslip, at de i udsætningsmæssig sammenhæng behandles som hjemmehørende arter.

Bilag 3. Liste over nutidigt forekommende arter af ferskvandsfisk og krebs i Danmark, der i udsætningsmæssig sammenhæng *ikke* betragtes som naturligt hjemmehørende

(For disse arter gælder, at de reguleres efter naturbeskyttelseslovens § 31)

Dansk artsnavn	Latinsk artsnavn	Geografisk udbredelse	Distrikt
Kildeørred	<i>Salvelinus fontinalis</i>	Få bestande undsluppet fra dambrug, udsættes i put-and-take søer	?
Lille hundefisk	<i>Umbra pygmaea</i>	Åle Enge, Ribe amt	26
Sølvkaruds	<i>Carassius auratus</i>	Findes i hele landet, udsat som guldfisk	1 - 31
Græskarpe	<i>Ctenopharyngodon idella</i>	Udsat i søer og damme i hele landet, ingen selv-reproducerende bestande	1 - 31
Sølvkarpe	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	Nogle steder udsat sammen med græskarper	?
Malle	<i>Silurus glanis</i>	Har muligvis tidligere (før ca. 1700) været naturligt udbredt i Danmark (Susåen). Udsat i Halle Sø (Gudenåen) i 1970'erne	15
Dværgmalle	<i>Ameiurus nebulosus</i>	Hjulby Sø på Bornholm	1
Signalkrebs	<i>Pacifastacus leniusculus</i>	Findes udsat en del steder i landet i damme og lign.	?
Galizisk sumpkreb	<i>Potamobius leptodactylus</i>	Findes udsat nogle steder på Sjælland	2 - 8

Bilag 4. Oversigt over indholdet af bekendtgørelse om afsætning af akvakulturdyr og -produkter

I dette bilag er kortfattet redegjort for reglerne i Veterinærdepartementets bekendtgørelse nr. 846 af 23. september 1996, samt visse stadig gældende dele af bekendtgørelse nr. 508 af 4. oktober 1984.

Bekendtgørelse nr. 846 er udstedt i medfør af lov om husdyrsygdomme (jvf. lovbekendtgørelse nr. 381 af 7. juni 1993), og indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af EF-rådsdirektiver.

REGLER FOR AFSÆTNING INDENFOR EU OG INDFØRSEL FRA TREDIELANDE.

Ved afsætning af akvakulturdyr og produkter *indenfor EU*, herunder med henblik på udsætning, skal en række generelle betingelser være opfyldt, jvf. bekendtgørelsens § 2, herunder:

- at dyrene skal være fri for kliniske sygdomssymptomer,
- at dyrene ikke må være bestemt for destruktionsplan som led i en plan om udryddelse af en af de smitsomme fiske-sygdomme, som er anført i et bilag til bekendtgørelsen, samt
- at dyrene ikke må komme fra akvakulturbrug, hvor der af dyresundhedsmæssige grunde er udstedt forbud mod afsætning, fordi de er smittede med eller er mistænkt for at være smittede med en af de sygdomme, som er anført i et bilag til bekendtgørelsen.

Zoner

Udover ovenstående generelle betingelser, er afsætning af levende fiskearter, som er modtagelige overfor infektiøs hæmatopoietisk nekrose (IHN) (laksefiskearter, gedde) eller hæmorrhagisk virusseptikæmi (VHS = Egtvedsyge) (laksefiskearter, stalling, helt, gedde, pighvar) særligt reguleret ved forbud mod overførsel fra zoner uden EU godkendelse for sygdomsfrihed til zoner der er EU godkendt fri for sygdom.

Egtvedsygen

Medens Danmark i dag er fri for IHN, findes *Egtvedsygen* i visse dele af landet. Danmark er derfor i øjeblikket opdelt i 3 områder/zoner:

1. Et område i det nordlige Jylland og i det midtlige Østjylland, der er EU-godkendt som fri for Egtvedsyge.

2. En undersøgelseszone i Midtjylland, hvor Egtvedsyge ikke er konstateret i de senere år, men som ikke kan erklæres fri for Egtvedsyge på nuværende tidspunkt, fordi der ikke er gået tilstrækkelig lang tid (10 år), siden sidste tilfælde af Egtvedsyge blev konstateret.

Undersøgelsesperioden påbegyndtes den 1. juli 1994 og forventes afsluttet den 31. juni 1998 med ansøgning om en godkendelse af zonen som fri for Egtvedsyge.

3. Hele den sydlige del af Jylland samt øerne øst for Lillebælt, som *ikke* er EU-godkendt som fri for Egtvedsyge. Desuden har 9 dambrug opnået EU-godkendelse som VHS-fri brug i ikke godkendt zone.

Beskyttelse mod smitte

Beskyttelsen mod Egtvedsyge sker ved i den sygdomsfri zone kun at tillade udsætning, når udsætningsmaterialet stammer fra dambrug, der er beliggende i den sygdomsfri zone. Ved udsætning i undersøgelseszonen accepteres også udsætningsmateriale stammende fra denne zone. Der må endvidere gerne udsættes vildtlevende fisk, hvis de stammer fra frivand i den VHS-fri zone, samt fra godkendte brug i ikke godkendt zone.

I undersøgelseszonen er det også tilladt at udsætte vildtlevende fisk fra frivand i godkendt zone eller fra undersøgelseszonen, samt fra godkendte brug i ikke godkendt zone.

Tilførsel til Egtvedsygeundersøgelseszonen af levende opdrættede fisk, æg og fiskesæd fra andre områder, end de der er godkendt som værende fri for Egtvedsyge i Danmark og udlandet, kan kun finde sted med Veterinærdirektoratets tilladelse. De nævnte tilladelser kan ikke forventes givet til udsætninger i frivand, men udelukkende i forbindelse med udstillinger i offentligt tilgængelige akvarier eller evt. til videnskabelige forsøg. Eventuelt vil tilladelser også i visse tilfælde kunne gives til overførsel af vildtlevende fisk m.m.

Forsendelse

Ved overførsel af materiale fra godkendt sygdomsfri zone skal forsendelsen være ledsaget af erklæring (transportdokument - udstedes af Veterinærdirektoratet) om at komme derfra. Ved forsendelse indenfor undersøgelseszonen skal forsendelsen være forsynet med etikette eller mærkeseddel, som tydeligt angiver forsendelsens art, mængde og oprindelse.

Enhver forsendelse skal foregå direkte fra afsender til modtager og skal foregå i ny ubrugt emballage eller i forud rensede og desinficerede kar. Der må kun foretages vandskift på vandskiftsteder, der er godkendt af Veterinærdirektoratet i henhold til bilag 10 i Veterinærdirektoratets bekendtgørelse nr. 846 af 23. september 1996.

Rundt om i landet findes en række IPN-fri avlstdambrug og IPN-fri produktionsdambrug. Opstrøms IPN-fri dambrug må der udelukkende udsættes fisk og æg fra IPN-fri avlstdambrug. Desuden må der opstrøms for IPN-fri dambrug ikke etableres put-and-take søer eller lignende.

For *indførsel fra tredielande* gælder særlige regler. Veterinærdirektoratet bør konsulteres i hvert enkelt tilfælde. Indtil EU tredielandslisten foreligger, skal Veterinærdirektoratet ansøges om importtilladelse.

Vejledning om regler for udsætning af fisk, krebs og bløddyr i de ferske vande

Udgiver: Skov- og Naturstyrelsen 1997

Udarbejdet af: Skov- og Naturstyrelsens økologiske kontor i samarbejde med

Landbrugs- og Fiskeriministeriet (Ferskvandsfiskeriinstituttet og Veterinærdirektoratet)

Redaktionen er afsluttet december 1996

ISBN: 87-7279-039-3

Omslag: Bo Fischer

Grafisk tilrettelæggelse: Birgith Themberg

Tryk: Scanprint

Oplag: 1000

Pris: 25 kr inkl. moms

Vejledningen kan citeres med kildeangivelse

Vejledningen kan købes i Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

og i Miljøbutikken Læderstræde 1, 1201 København K.